

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a JUDr. Ing. Miroslava Gavalca v právnej veci navrhovateľa: **T.**, nar. X. v obci R., naposledy bytom v zahraničí: R., t. č. PT R., proti odporcovi: **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad**, Bratislava, Pivonková 6, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia odporcu č. ČAS: MU-287-16/PO-Ž/2009 zo dňa 6.8.2009, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz 52/2009-28 zo dňa 3. marca 2010 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz 52/2009-28 zo dňa 3. marca 2010 **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie č. ČAS: MU-287-16/PO-Ž/2009 zo dňa 6.8.2009, ktorým odporca podľa ustanovenia § 12 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. d/ a f/ a ods. 3 zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení

niektorých zákonov v znení účinnom v čase vydania rozhodnutia (ďalej len zákon o azyle) zamietol žiadosť navrhovateľa o udelenie azylu ako zjavne neopodstatnenú. Navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal.

Krajský súd sa stotožnil so záverom odporcu, že v prípade navrhovateľa nie sú splnené podmienky pre udelenie azylu na území SR a rozhodnutie odporcu o zamietnutí žiadosti ako zjavne neopodstatnenej je vecne správne a v súlade so zákonom.

K námietke, že rozhodnutie je nesprávne a nezrozumiteľné, krajský súd uviedol, že tak výrok, ako aj odôvodnenie rozhodnutia neobsahujú túto vadu, pričom v rozhodnutí sú uvedené všetky zákonom predpísané náležitosti, výrok je jasný a zrozumiteľný. Odôvodnenie rozhodnutia obsahuje opis zisteného stavu veci ako aj myšlienkový pochod z ktorého tento dospel k záveru, že žiadosť navrhovateľa o azyl zamietla ako zjavne neopodstatnenú.

K námietke, že rozhodnutie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, krajský súd uviedol, že predpokladom rozhodnutia o zamietnutí žiadosti ako zjavne neopodstatnenej podľa § 12 ods. 1 písm. a/ zákona o azyle je to, že žiadateľom o azyl prezentované dôvody jeho žiadosti o azyl sú inými ako tie, ktoré sú uvedené v § 8, 10, 13a, 13b/ zákona o azyle. Dôvod jeho žiadosti podľa § 10a, 13b/ zákona o azyle podľa krajského súdu možno na prvý pohľad vylúčiť, pretože navrhovateľ nežiadal o azyl z dôvodu zlúčenia rodiny. O azyl žiadal preto, lebo rodičia jeho priateľky nesúhlasili s ich vzťahom i potom ako bol nimi nespravodlivo obvinený zo zabitia ich syna, napriek tomu, že skutočný vinník tohto činu bol zistený, naďalej nesúhlasili s ich vzťahom, pričom sa obával, že rodina jeho priateľky by mu mohla ublížiť, prípadne ho zabiť.

Podľa krajského súdu tento dôvod nie je ani dôvodom podľa § 8 a § 13a/ zákona o azyle. Nesúhlas rodiny priateľky navrhovateľa s ich vzťahom resp. navrhovateľovo napadnutie bratmi jeho priateľky podľa krajského súdu zjavne nie je prenasledovaním v zmysle § 8 zákona o azyle, ale iba nevhodnou formou vyslovenia nesúhlasu so vzťahom ich dcéry a navrhovateľa. Nemožno tu hovoriť o perzekúcii z dôvodu príslušnosti k určitej sociálnej skupine, ako to naznačuje navrhovateľ v návrhu.

Posúdenie navrhovateľovej žiadosti o azyl ako zjavne neopodstatnenej z dôvodu, že navrhovateľom prezentovaný dôvod je iným ako sú dôvody uvedené v § 8, 10, 13a/, 13b/ zákona o azyle je podľa krajského súdu náležitým a správnym. Na doplnenie príbehu (o údaj, že navrhovateľ bol následne počas pobytu v Dillí opätovne zadržaný) krajský súd neprihliadol s poukazom na ust. § 250i ods. 1 OSP, pričom poukázal na fakt, že z tohto dôvodu navrhovateľ o azyl nepožiadaval.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ odvolanie, v ktorom namietal, že krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Krajskému súdu vyčítal, že v rozhodnutí vôbec nevysvetlil, prečo nespĺňa podmienku príslušnosti k určitej sociálnej skupine. Poukázal na to, že v Indii existuje rozdelenie obyvateľov na jednotlivé kasty, pričom podľa jeho názoru je možné jednotlivé kasty zaradiť medzi sociálne skupiny. V dôsledku rozdelenia ľudí na kasty vznikajú veľké problémy, pokiaľ chce mať osoba z jednej kasty osobný vzťah s osobou z inej kasty. Rodiny sa snažia všemožne zabrániť zväzkom ľudí z rozličných kást a to je aj jeho prípad. Rodičia jeho priateľky sa snažili brániť stretávaniu sa s priateľkou, chceli, aby jej dal pokoj, vyhrážali sa mu. V dôsledku toho sa obáva prenasledovania. Má strach, že ak sa vráti do krajiny pôvodu, rodina jeho priateľky mu ublíži, prípadne ho zabije.

Podľa navrhovateľa, krajský súd sa mal jeho problémami vyplývajúcimi z príslušnosti k určitej sociálnej skupiny zaoberať, prehodnotiť ním uvedené informácie uvedené vo vstupnom pohovore ako aj informácie o stave bezpečnosti v Indii a neúčinnosti a neefektívnosti ochrany domovských policajných zložiek.

Navrhol preto napadnutý rozsudok krajského súdu zmeniť tak, že rozhodnutie odporcu navrhol zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa vyjadril tak, že navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Zopakoval argumenty, prečo zamietol žiadosť navrhovateľa ako zjavne neopodstatnenú. Nesúhlas rodiny priateľky s ich vzťahom, resp. napadnutie navrhovateľa bratmi priateľky, nie je podľa odporcu prenasledovaním v zmysle § 8 zákona o azyle.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP, s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 17. augusta 2010 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t. j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu.

V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

Podľa § 12 ods. 1 písm. a/ zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle ministerstvo zamietne žiadosť o udelenie azylu ako zjavne neopodstatnenú, ak žiadateľ odôvodňuje svoju žiadosť o udelenie azylu inými skutočnosťami alebo dôvodmi, ako tými, ktoré sú uvedené v § 8, 10, 13a alebo § 13b.

Podľa § 12 ods. 2 písm. d/ zákona o azyle ministerstvo zamietne žiadosť o udelenie azylu ako zjavne neopodstatnenú aj vtedy, ak žiadateľ nespĺňa podmienky podľa § 8, 10, 13a alebo § 13b a zdôvodňuje svoju žiadosť o udelenie azylu nesúvislými, protirečivými, nepravdepodobnými alebo nedostatočnými vyhláseniami, na základe čoho nemožno jeho osobu považovať za dôveryhodnú.

Podľa § 12 ods. 2 písm. f/ ministerstvo zamietne žiadosť o udelenie azylu ako zjavne neopodstatnenú aj vtedy, ak žiadateľ nespĺňa podmienky podľa § 8, 10, 13a alebo § 13b

a predložil svoju žiadosť o udelenie azylu len z dôvodu odvrátiť bezprostredne hroziace vyhodenie z územia Slovenskej republiky.

Ministerstvo rozhodne podľa odsekov 1 a 2 do 60 dní od začatia konania; po uplynutí tejto lehoty žiadosť o udelenie azylu nemôže byť zamietnutá ako zjavne neopodstatnená. Ministerstvo žiadosť o udelenie azylu zamietne ako zjavne neopodstatnenú, ak o udelenie azylu požiada žiadateľ, ktorý zakladá svoju žiadosť na iných dôvodoch ako v § 8, 10, 13a alebo § 13b, najmä na dôvodoch, ako je hľadanie zamestnania alebo lepších životných podmienok (ods. 3).

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o udelenie azylu ako zjavne neopodstatnenej podľa § 12 ods. 1 písm. a/ a § 12 ods. 2 písm. d/ a f/ a ods. 3 zákona o azyle, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Odporca zdôvodnil rozhodnutie o zamietnutí žiadosti ako zjavne neopodstatnenej skutočnosťou, že navrhovateľ svoju žiadosť o udelenie azylu odôvodňuje inými skutočnosťami alebo dôvodmi, ako tými, ktoré sú uvedené v § 8, 10, 13 a alebo 13b zákona o azyle. Poukázal na to, že sa jedná o tretiu žiadosť o azyl, pričom úplne zmenil dôvody svojej žiadosti ako aj niektoré základné informácie o svojej osobe, ako je miesto narodenia, pričom uviedol, že v predchádzajúcich konaniach si všetky dôvody vymyslel. Odporca poukázal na to, že navrhovateľ takto konal i napriek svojmu vyhláseniu, že v dôvodoch svojej žiadosti vypovedal pravdivo a nič nezamlčal. Takéto jeho konanie preto podľa odporcu možno považovať za účelové a jeho osobu za nedôveryhodnú, keďže v zmysle § 12 ods. 2 písm. d/ zdôvodňuje svoju žiadosť nesúvislými, protirečivými, nepravde podobnými alebo nedostatočnými vyhláseniami.

Navyše navrhovateľ podal svoju žiadosť o azyl potom, ako bol na základe rozhodnutia oddelenia cudzineckej polície PZ Banská Bystrica dňa 29.5.2009 zaistený a umiestnený

do ÚPZC za účelom realizácie rozhodnutia č. p.: UHCP-13-4/RCP-BB-CP-BB-AV-2009 zo dňa 14.3.2009, ktoré ho administratívne vyhostuje z územia SR, preto odporca skonštatoval, že dôvody jeho žiadosti možno považovať za irelevantné a neopodstatnené z hľadiska udelenia azylu na území SR a jeho snahou bolo vyhnúť sa reálnej hrozbe vyhostenia z územia SR.

Z administratívneho spisu je zjavné, že odporca vykonal v konaní náležité dokazovanie procesne legálnymi dôkazmi, a to výsluchom navrhovateľa a obsahom správ o krajine pôvodu (odporca vychádzal z informácií o krajine pôvodu, ktoré získal zo Souhrnní teritoriální informace Indie, spracovaný a aktualizovaný Zast. úradom ČR v Dillí k 1.4.2009, materiál získaný z oficiálnej stránky MZV SR www.mzv.sk), z ktorých stručne popísal spoločensko-politickú situáciu v krajine pôvodu so zameraním na dôvody, pre ktoré navrhovateľ žiadal o udelenie azylu.

Z obsahu administratívneho spisu odporcu vyplynulo, že navrhovateľ nielen že nepredložil žiaden dôkaz preukazujúci jeho prenasledovanie v krajine pôvodu, ale takéto okolnosti počas výsluchu ani netvrdil.

Ako vyplynulo z dotazníka žiadateľa o azyl zo dňa 8.7.2009 navrhovateľ uviedol, že všetky dôvody, ktoré uvádzal v predchádzajúcich konaniach si vymyslel a nič z toho, čo uvádzal nebola pravda. Na otázku, prečo predtým klamal, neuvádzal pravdivo dôvody, keď bol poučený o tom, že má vypovedať pravdivo, odpovedal, že sa vtedy obával, že by mohol byť deportovaný, teraz vie, že deportovaný nebude, lebo je tu už dva roky.

Na otázku, aké sú skutočné dôvody jeho žiadosti uviedol, že v krajine pôvodu mal priateľku, asi dva roky. Jej rodičia nesúhlasili s ich vzťahom. Pochádzali z rôznych spoločenských vrstiev - rôznych kást, preto s ich vzťahom nesúhlasili. Dvakrát bol napadnutý jej bratmi. V roku 2006 došlo pri nejakej potýčke na univerzite v meste Chandigar k bitke, pri ktorej bol zabitý jeden z jej bratov. Rodina priateľky zo zabitia podozrieval jeho, udali ho aj na polícii. Polícia ho zatkla, po zaplatení kaucie bol po 4 mesiacoch prepustený a vrátil sa domov do rodnej dediny. Polícia napokon zatkla skutočného vraha. Rodičia priateľky ho kontaktovali a povedali mu, aby dal ich dcére pokoj. Potom odišiel asi po piatich dňoch do Dillí a napokon vycestoval z krajiny pôvodu. Bolo to jediné správne riešenie jeho situácie, nakoľko rodina jeho priateľky by mu nedala pokoj a mal by opäť nejaké problémy s políciou.

Na otázku, či je v kontakte s priateľkou, navrhovateľ odpovedal, že ona žije tam, on tu, nič s tým nespraví, na políciu sa neobrátil, pretože by to nemalo žiaden význam, jej rodina je bohatá. Nevidel zmysel presťahovať sa do inej časti krajiny, vyriešil to tým, že z krajiny vycestoval.

Na otázku, čoho sa obáva v prípade návratu do krajiny pôvodu, odpovedal, že sa obáva rodiny jeho priateľky.

Je teda zrejmé z akých dôkazných prostriedkov pri svojom rozhodovaní odporca aj súd prvého stupňa vychádzali, pričom odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že odporca riadne zistil skutkový stav a vyvodil z neho správny záver o tom, že navrhovateľ zakladá svoju žiadosť na iných dôvodoch ako v § 8, 10, 13a alebo § 13b a súčasne zdôvodňuje svoju žiadosť o udelenie azylu nesúvislými, protirečivými, nepravdepodobnými alebo nedostatočnými vyhláseniami, na základe čoho nemožno jeho osobu považovať za dôveryhodnú a súčasne predložil svoju žiadosť o udelenie azylu z dôvodu odvrátiť bezprostredne hroziace vyhostenie z územia Slovenskej republiky.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že povinnosť zistiť skutočný stav veci podľa § 32 zákona č. 71/1967 Zb. (Správny poriadok) má odporca len v rozsahu dôvodov, ktoré žiadateľ v priebehu správneho konania uviedol. Pričom zo žiadneho ustanovenia zákona nemožno vyvodiť, že by odporcoví vznikla povinnosť, aby sám domýšľal právne relevantné dôvody pre udelenie azylu žiadateľom neuplatnené a následne k týmto dôvodom vykonal príslušné skutkové zistenia.

Pokiaľ teda odporca dospel k záveru, že dôvody navrhovateľa, pre ktoré žiadal udeliť azyl na území Slovenskej republiky, nemožno považovať za relevantný dôvod pre udelenie azylu na území Slovenskej republiky a jej žiadosť je založená na iných dôvodoch ako v § 8, § 10, § 13a alebo 13b, pričom náležite objasnil z čoho vyvodil záver o tom, že osobu navrhovateľa nepovažuje za dôveryhodnú a z čoho vyplýva jeho záver o snahe navrhovateľa odvrátiť reálnu hrozbu jeho vyhostenia z územia SR, takýto záver nachádza oporu vo výsledkoch vykonaného dokazovania, preto krajský súd nepochybil, keď považoval rozhodnutie z týchto dôvodov za zákonné.

Odvolacie námietky navrhovateľa, neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku ani rozhodnutia odporcu. K odvolacej námietke navrhovateľa, vzťahujúca sa k jeho tvrdeniu o „príslušnosti k určitej sociálnej skupine“ sa javí vzhľadom k okolnostiam daného prípadu ako nedôvodná, nie len preto, že osoba navrhovateľa bola dôvodne odporcom vyhodnotená za nedôveryhodnú a vzhľadom k tomu, že dôvody jeho žiadosti boli vyhodnotené za iné, než tie ktoré sú uvedené v § 8 zákona o azyle, nebol preto legitímny dôvod od odporcu očakávať, že bude posudzovať jeho dôvody v zmysle kritérií ustanovených v § 8 zákona o azyle, ale odvolací súd vzhľadom na uplatnenú námietku navrhovateľa považuje za dôležité zdôrazniť, že **navrhovateľ nenaplnil konkrétnym obsahom žiaden z pojmových znakov definície sociálnej skupiny**, tak ako je vymedzený v ustanovení § 19a ods. 4 písm. e) zákona o azyle. **K uvedenému záveru dospel na základe nasledujúceho.**

Podľa § 19a ods. 4 písm. e) zákona o azyle ministerstvo pri posudzovaní dôvodov prenasledovania vychádza z toho, že **skupina tvorí určitú sociálnu skupinu najmä vtedy, ak príslušníci skupiny zdieľajú vrodené charakteristické črty alebo spoločný pôvod, ktoré nemožno zmeniť, alebo zdieľajú charakteristiku alebo presvedčenie, ktoré sú tak závažné pre ich identitu alebo svedomie, že daná osoba by nemala byť nútená, aby sa ich zriekla a okolitou spoločnosťou je vnímaná ako odlišná; v závislosti od okolností v krajine pôvodu, určitá sociálna skupina môže predstavovať skupinu založenú na spoločnej charakteristickej črte sexuálnej orientácie, pričom túto orientáciu nemožno chápať tak, že zahŕňa činy považované za trestné podľa osobitného predpisu.**

Odvolací súd s poukazom na citované ustanovenie zákona o azyle, z ktorého bolo potrebné pri posudzovaní dôvodov navrhovateľa o udelenie azylu vychádzať, poukazuje na to, že tvrdenie navrhovateľa o príslušnosti k určitej sociálnej skupine tak zostalo len v rovine blanketárne uplatnenej námietky.

Rozhodujúcim dôvodom pre udelenie azylu ja predovšetkým existencia odôvodneného strachu z prenasledovania smerujúceho voči žiadateľovi o azyl ako príslušníkovi takejto sociálnej skupiny zo strany štátnych orgánov príslušnej krajiny, prípadne zo strany niektorých zložiek obyvateľstva, ktoré nerešpektujú normy stanovené v zákonoch dotknutej krajiny, pričom štátne orgány vedome takéto konanie tolerujú a odmietajú, resp. nie sú schopné zabezpečiť pred takýmto konaním jednotlivcovi účinnú ochranu.

Skutočnosť, že politický systém v krajine pôvodu navrhovateľa dáva jednotlivcom možnosť domáhať sa ochrany svojich práv pred štátnymi orgánmi nebola v konaní o udelenie azylu vyvrátená, naviac navrhovateľ nepreukázal, že verejná moc v krajine pôvodu ako celok mu odoprela poskytnúť ochranu pred príbuznými priateľky, ktorí nesúhlasili s ich vzťahom, preto námietka navrhovateľa, že jeho dôvod žiadosti o azyl mal byť posudzovaný z hľadiska príslušnosti k určitej sociálnej skupine v zmysle zákona o azyle neobstojí.

Na základe uvedeného odvolací súd považoval námietky navrhovateľa za nedôvodné a napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil podľa § 219 OSP.

O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a § 246c OSP, keď navrhovateľovi, ktorý nemal úspech vo veci náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 17. augusta 2010

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová